

ԼՈՒՍԱՔԵՐ

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՀԻՆԳԵԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐԸ

ՀԱՄԱԷ
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԱՔԵՐ ԼՐԱԳՐԻ
ԳԱԶԵՏԻ

Administration du journal arménien
LOUSSAPER
Boîte Postale 868 Le Caire (Egypte)

ԲԱԺՆԵԳԻՆ

Եզրագրող Արտատպիչ

	ՈՂՁ	ՊՐԶ	ՇԻԼԻՑ
Տարեկան	100		20
Վեցամսեայ	50		10
Եռամսեայ	25		5

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Նամակ և գրամ գրելի վարչութեան հասցիին
Չեղարկելու ետ չեն դարձուցիր
Ծանուցումներու համար մասնաւոր պայմաններ
Խմբագրատունը կը գտնուի Մանուկ Փաշա Խալիճ, քրտմուսկի
գծին վրայ, Գաֆէ Կար տը Ֆրանսի քաւախին մէջ:

ԼՈՒՍԱՔԵՐԻ
ՕՐԱՅՈՅՑԸ

ԳԶ. 30 Օգոստոս

Սրբոց մարգարէիցն Եղեկիէի, Եզրի և Զաքարիայի Յովնանու Մկրտիչ:

Ճշմարիտ քաջը՝ ստորին և չար գործէ միայն կը վախնայ:

ԳԶ. 31 Օգոստոս

Պահք

Ամեն մարդ իր բախտին ճարտարագետն է:

ԱՐԶԱԳԱՆՔ ԿԻՒԿԻԱՅԻՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Մերսին, օգոստ. 22 (Հ.Տ.)

Յանկարծական մութ ամպերով չորացած երբ նորէն «Ինչ էր այն» պիտի ըլլայ, արդեօք կոտորածի հրաման կա՞յ, արդեօք տէրութիւնը պատերազմի մը պիտի բռնուի, արդեօք օտար միջամտութիւններու օրը հասած է՞ — ամեն ոք կը մտածէ ինքնիրեն, և ոչ ոք կրնայ գոհացուցիչ բացատրութիւն մը գտնել: Արտաքին նշանները, սակայն, շատ վրդովիչ և խռովիչ հանգամանք ունին մեզ, Հայոց համար: Այս վերջին օրերու մանաւանդ, Աստանայի վերաբերման կառավարական բարձր պաշտօնատարներուն աչքերը ուրիշ կերպով դարձած են մեր վրայ: Գաղտնի խորհրդակցութիւնները, կեդրոնին հետ ծածկանիչ հեռագրի անընդհատ փոխանակութիւնները, գաղտնի ուղղակիութեան արտաքին կարգի շարժումները և զինուորական հրամանատարին խորհրդաւոր ճամբորդութիւնները՝ անկարագրելի մտատանջութիւն մը կը պատճառեն այն սակաւաթիւ հայերուն, ոչոք կառավարական պաշտօնի վրայ գտնուելով՝ այս բացառիկ գործունէութիւնը աւելի մօտէն նշմարելու կարող են:

Օտար հիւպատոսներն ու միտիոնարներն ալ չեն կրցած թափանցել գաղտնիքին և իրարմէ լուսարանուելու կ'աշխատին, միայն թէ, մարտատան և նաւահանգիստի պաշտօնեաներուն տրուած ամենախիստ հրամաններէն դատելով՝ անոնք կ'ենթադրեն որ երբեք մզկիթին մէջ կատարուած

դաւադրական փորձի մը անուղղակի հետեւանքներն են ասոնք, թէ և միւս կողմէ՝ կուսակալ Պահրի փաշային կողմէ Սոյ կաթողիկոս Ամեն. Սահակ Սրբազանին ուղղուած քանի մը նոր հարցումները և հրահանգները կը հաստատեն թէ Հայերու մասին են բոլոր կասկածները և բոլոր տընորինութիւնները: Քանի մը անուններ կան որ կը փնտռուին օրերէ ի վեր, ու անծանօթ կը մնան, և նահանգային կեդրոնէն հեռու շատ մը գիւղերու հայ եկեղեցիներն ու դպրոցները ճարպիկ և փորձառու լրտեսներու հսկողութեան յանձնուած են: Պահակ զինուորներու կայարաններն ալ աւելցած են, և չենք գիտեր ինչպէս կ'ըլլայ որ զինեալ Ձեռքներու, Ավարներու և Թիւրքմէններու շրջանակները անտես թողուելով՝ հայ գիւղացիներու երթևեկի ճամբաները այնչափ խիստ ուշադրութեան կ'առնուին: Ճէպէլի Պէրէթէթի (Ամանու լեռ), և Գօլանի սանձաղնիքուն տան կողմը, Սիւնի Հաճըն, և անկէ՝ Կէօքսիւն և Զէյթունի ամբողջ դաւառակը, լեռնային Հասանյէյի, դաշտային Գարսն ու Օսմանիէն, — ամենքն ալ առնուած են գաղտնի ուղիով: Թիւրքմէններու մը ցանցին մէջ, — մինչ երկու պահականաւեր անդադար կը շրջին Կիլիկիոյ ծովափորշին մէջ, Եւսուրթմալէն մինչև Բայաս:

Պէտք է բոլոր այս ամեն ըզգուշութիւնները բոլորովին նոր բաներ չեն, թէ և կուսակալ Պահրի փաշային ձեռք առած միջոցներով մինչև հիմա կարելի եղածին չափ անդադրի թողուած են, սակայն վերջին շարժումն միջոցին երկրորդական պաշտօնատարներու մէջ տարածուած շնկոցները և աններե տեսնուած այլ և այլ գործունէութիւնները՝ կը ցուցնեն որ կացութիւնը արտաքին կարգի փոփոխութիւն մը կրած է:

Իրաց այս վիճակին մէջ հարկաւ չէք սպասեր ինձմէ որ մեր ներքին կեանքին վերաբերող, վանական և կրթական բարենորոգումներու և այլ ազգային գործերու վրայ ուրախաբան լուրեր հաղորդէի:

ՊԱՆԱ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԽԱՂԱՔԻՆԻՆԸ

ՊԱՏՄԱՆՈՒՆ ՎԱԽԵՐԱՐԵՐ

«Մէտմէ տը Լ'Ամբի» թերթը տուած է հետեւեալ պաշտօնական տեղեկութիւնները:

Լիազօրները երկար խորհրդակցութիւններէ յետոյ երբ վճեցին թէ անկարելի էր համաձայնի չորս կէտերու վերաբերյալ աստիճանաբար պատգամաւորները ծանուցին թէ իրենց կառավարութեան պէտք է հրահանգ խնդրեն այդ ծանրաշիւ խնդիրներուն զոհացուցիչ լուծում մը կարենալ տալու համար:

Թօքթոյի հետ խորհրդակցութիւն մը կատարելէ յետոյ, ճարտնի լիազօրները հրահանգեցին հետեւեալ երկու պայմաններէն որոնք են. 1.— Եւսուրթմալի մէջ ծովային զօրութեան սահմանափակում: 2.— Արգելափակուած նաւերու գրաւում: Բայց կը շարունակէին պահանջել Սախալին կղզին և պատերազմական տուգանքի վճարումը:

Ուստի լիազօրներ իրենց ստացած հրահանգներուն համեմատ վերջնականապէս մերժեցին այդ երկու խնդիրներն ալ, յայտարարելով թէ խաղաղութեան միւս պայմաններուն վրայ չեն կրնար բանակցիլ որչափ ատեն որ չ'արտն յամառի պնդել պատերազմական տուգանքին վրայ:

Նախագահ Ռուզվելթ, նկատելով թէ բանակցութիւնները խզուելու կը սպառնան, Չարին մարդասիրական զգացումներուն դիմեց, որպէսզի զիջում ընէ ճարտնի պայմաններէն մեկուն՝ նոր արիւնահեղութիւններու առաջն առնելու համար:

Նախագահը կ'առաջարկէր թէ Սախալին կղզոյն հարաւային մասը, որ մինչև 1875 ճարտնի պատկանած էր՝ անոր տրուէր, իսկ հիւսիսային մասը վերստանալու համար՝ Ռուսիա ճարտնի 1200 միլիոն ինչ վճարէր:

Չարը երախտագիտութիւն յայտնելով հանդերձ նախագահին՝ խաղաղութիւնը վերահաստատելու ջանքերուն համար, կ'ըսէր թէ անկարելի էր վերոյգրեալ պայմանն ընդունիլ, վասնզի ատիկա իրականին մէջ պատերազմական տուգանք վճարել կը նշանակէր:

Այս որոշումին տեղեկանալէ յետոյ ճարտնի լիազօրները յայտարարեցին թէ, ճարտն կը հրաժարի պատերազմական տուգանքէն:

զանք պահանջէն, բայց կը պահանջէ Սախալինի հարաւային մասը, խոստանալով շարժանքն զայն ուղղական տեսակետով:

Ահա այսպէս աւարտեցաւ խաղաղութեան նախնական պայմաններուն որոշումը:

ՌՈՒՊԻՈՑ ՎԱՐԿԸ

Խաղաղութեան դաշնագիրն ստորագրելուն առթիւ Պէրլինի «Կազէթ տը Ֆիո» թերթը կը գրէ. «Ինչ որ ալ ըլլան Պ. Վիթէի մատուցած ծառայութիւնները բանակցութեանց միջոցին, շատ պարզ է թէ Ռուսիա իր զինուորական համարը վրայ տուաւ: Տարինը պիտի անցնին մինչև որ ան դարձեալ կարենայ ձայն ունենալ Եւսուրթմալի Արեւելի մէջ: Նիկիա ստիպումն է իր ներքին մեծ խնդիրները լուծելու: Եւրոպական ունէ խնդրի մէջ ազդուօրէն միջամուխ ըլլալէ առաջ:

ԱՐԱՐԻՈ

Էշմէնի ապստամբութիւնը, որու գրեթէ անհրաժեշտ յաղթանակները վերջնական յաջողութիւն մը կը յուսադրէին, հիմա պարտութիւններու շարք մը կը ստիպուէ թուրք զօրաբանակին յառաջանալ մինչև Սանաայի գոյները, և հասանակաւորաբար այս պահուստ Մահմուտ Էմհանի պետականները արդէն իսկ պարպած են քաղաքը: (*) Պէտք է ընդունիլ թէ Եւսուրթմալի պատերազմական նախարարութիւնը հակառակ իր սովորութեան, շատ հաստատակամութեամբ և կազմակերպիչ ոգով մը վարուեցաւ այս խնդրոյն մէջ: Սա ալ ըսելու է թէ Սուլթանը բնաւ ունէ ապստամբութեան զսպումին այսչափ կարեւորութիւն տուած չէր: Վասնզի այս ապստամբութիւնը ոչ միայն կը սպառնայ Սուլթանը զրկել իր հողային ստացուածոց մէկ մասէն, այլ և իր խալիֆայի կամ խալիֆ հրամանատարի տիտղոսէն: Ինչ որ, շատ աւելի ծանրակշիւ է: Այս անկումը ամենէն վատթարագոյնը պիտի ըլլար: Ահա ատիկ թէ ինչո՞ւ սկզբնական կռիւններու մէջ գործածուող Սուրիացիներուն տեղ լատիներէն թուրք զինուորներ: Ապստամբի, Մակեդոնացի և իրեն թուրք նահանգներէն բնակիչներ զրկուեցան փորձուած զօրավարներու հրամանատարութեան ներքեւ, ինչպէս են, Ֆէյի բաշա և Շաքիր բաշա: Օգոստոս 5ին Չոր. Ֆէյի բաշա (*) Հեռագիրն արդէն այս լուրը հաստատեց:

առաջին կանոնը կը մեկնէր բազմաթիւ գումարաւորներով Մէնաշային, ուր հաստատած էր իր բանակները տօնապահ եղանակով սկսելու իւրեր, և արագապէս կը յառաջանար դէպի Պէրսի-Չաշիտ, որ գրաւուած էր Մահմուտ Եւահայի տեղա-կալներէ մէկէն: Զօրավարին այս յան-կարծական յարձակումը ապստամբներու բանակներուն մէջ անկարագրելի շփոթու-թիւն մը ձգեց և տեսնելով որ երեք կող-մէ շրջապատուած են սկսան փախուստ տալ, զնդակահարուելով թուրք զինուորնե-րէն:

Դէպի հարաւ նահանջը իրենց առջև փակուած էր բարձր բլրակներով, ուստի անոնցմէ շատերը գեմեցին դէպի նեղ կիրճ մը՝ որ լեռներուն խորը կը գտնուէր և թուրք զինուորներուն զնդակները անոնցմէ շատե-րը սպաննեց այդ նեղ անցքին մէջ:

Երկրորդ օրը, օգոստոս 6, Զօր. Ֆէյ-զի բաշա իր յառաջնադաւը շարունակեց Սանաայի ճամբէն: Զօրքերը, նախորդ օրուան յաջողութենէն քաջաբերուած, և հակառակ հեղձուցիչ տաքին, մեծ ոգեւո-րութեամբ թշնամին հալածեցին: Սակայն Նէյթ-էլ-Նէհիա գիւղը հասնելով, զօրաւոր զինագործներուն մը հանդիպեցան: Այս դիր-քը, զոր Մահմուտ Եւահայ զօրացուցած էր, երկու ժամուան սուրին կռիւէ մը յե-տոյ, առնուած էր, և Սանաայի զինուոր մուտքեղէն մէկը կը բացուէր թուրք զին-ուորներուն առջեւ: Թառախաղացումը շա-րունակելով, Զօր. Ֆէյզի, հասաւ մինչեւ Պէյթ-էլ-Նէհիա գիւղը՝ որ Սանաայի ճամ-բուն վրայ ամենէն կարեւոր դիրքերէն մէկը կը համարուի: Գալով Սանաային, զոր կը պաշտպանէ Սէյիտ Հաշիմ, Մահմուտ Եւահայի տեղակալներէն մին, թուրք զօ-րավարը կը կարծէ թէ հոն մեծագոյն զի-մագրութեան մը պիտի բաղխի:

Ամսոյս 9ին, առաւօտեան ժամը 8ին զօրավարին գունդերը թշնամոյն դէմ շար-ուեցան: Թարձակման ճակատը գրեթէ 5 քի-լօմէթ կ'երկարէր: Ապստամբները՝ խորունկ խրամատներէ պատսպարուած, զօրաւոր կրակ մը սկսան տեղացնել թուրքերուն վրայ՝ որոնք ոստումներով կը յառաջանա-յին, առանց ինքզինքնին պաշտպանելու, և տակաւ առ տակաւ կը գրաւէին թշնամ-ւոյն դիրքերը:

Այս կռիւը, որ տեւեց 4 ժամ, Մահ-մուտ Եւահայ գրեթէ 1200 հոգի կորսն-ցուց, զիւրաւոր կամ մեռած, որոնց մէջ կը գտնուի արաբ ապստամբապետին աջ բա-զուկը՝ Մօհսին-էլ-Էլբէթի:

Պէյթ-էլ-Նէհիա յայտնուեց ամե-նէն արիւնահեղն եղաւ երկու կողմանէ ալ ի յայտ բերուած քաջութեան պատճառաւ: Թուրքերն այս յաղթանակով Սանաայէ քանի մը քիլօմէթ միայն հեռու կը մնան, և հաւանական է որ քիչ ատենէն կարենան գրաւել քաղաքը:

Անգլիացի զնդապետ Գարուիք, ո-րուն կը պարտինք այս ծանօթութիւնները, թուրք զինուորներու այս յաղթանակը կը քաջատեղէ վերջերս զրկուած զօրախմբերուն և անոնց կրած զէնքերուն զերազանցու-թեամբը:

Անգլիացի զնդապետը կ'ընդունի սա-կայն թէ Արաբները խիստ քաջ են և եթէ աւելի լաւ զինուած ըլլային՝ պիտի կրնա-յին երկար ատեն զինագրել թուրքերուն: Սակայն, զփաղդարար, երբ տօնապահ ե-ղանակն անցնի, և օգը բարեխառնուի, յաղ-

թականները իրենց դործողութիւնները յա-ռաջ պիտի մղեն: Ուրեմն Մահմուտ Եւա-հայի ուրիշ ընելիք չմնար, բայց եթէ Մէք-քէի վրայ բաւելու մտադրութենէն հրաժա-րիւ, և թէ Սանաան պարպելով, քաջուիլ դէպի հիւսիսային լեռները, հոն շարու-նակելու համար հրոսակային կռիւներ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՍԱՀԱՅ ԿԱԼՈՒՍՆԵՐԸ

ՎԵՀ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՀԵՌՄԻՐԸ

ԱՌ. ՅԱՐՆ

Ինչպիսիք, Նորին Կայսերական Մեծութեան թագաւոր Կայսրին:

Քիւ թագաւորութեանդ հասած մեծ փորձանքի այս տարւոյն մէջ, որ քիւ սիրող վշտով լեցուց, Դուք քիւ արքայա-կան զթութեանդ մէջ յիշեցիր մեզ հաւա-տարիմ հայկական ազգը և վերադարձու-ցիր անոր քիւ վստահութեանդ հետ միա-սին լայն լուսաւորական գործունէութեան բոլոր միջոցները: Իմ ամբողջ հօտիս ցնծու-թիւնն ու երախտագիտութիւնը անսահման է, թէ պետութեան սահմաններուն մէջ և թէ աշխարհի միւս մասերուն մէջ: Քիւ ջերմեանդ աղօթարարիկ սիրուն ալ խորին զգացումներով լեցուած է, որովհետեւ ապ-րեցաւ այնքան մինչեւ որ կատարուեցաւ իր անջնջ հաւատքը քիւ արդարապատու-թեանդ և քիւ մարդասէք խմաստութեանդ վրայ:

Այսօր, քիւ կամքիդ յայտարարու-թենէն յետոյ առաջին կիրակի օրը, թիֆ-լիզի Մայր եկեղեցիին մէջ, տեղական ամ-բողջ հոգեւորականութեան պաշտօնակա-տարութիւնովը, եւ աղօթեցի իմ ամբողջ հօտիս հետ, Արքայ, քիւ և քիւ Օգոս-տափառ ընտանիքիդ ստողջութեանն ու երկարակեցութեանը համար:

Մեր աղօթքը ջերմ էր: Թող ամե-նակալը միեմարութիւն և ուրախութիւն ուղարկէ քիւ սրտիդ, արտաքին խաղաղու-թեան և ներքին անդորրութեան շուտա-փոյթ հաստատութեան համար՝ առ ի եր-ջանկութիւն քիւ համայն ժողովրդիդ:

ՄԻՐՏԻՉ Ա.

Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց

ՅԱՐՆ ՊԱՏԱՍԻԱՆԸ

ՎԵՀ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

Թիֆլիզ, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին: Անկեղծօրէն շնորհակալութիւն կը յայտնեմ Ձեր Սրբութեան արտայայտած զգացումներուն համար: Թող Տէրը իմաս-տացնէ հայկական հօտը՝ արդարացնելու համար իմ անոր ցոյց տուած վստահու-թիւնս:

ՆԻԿՈԼԱՅ

ՎԵՀ. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՀԵՌՄԻՐԸ

ԿՈՎԻԱՍԻ ՓՈԽԱՐԲԱՅԻՆ

Կիսովօղակ, Նորին Մեծութեան Փոխ-արքայ Կոմս Վօրօնցով Դաշքովին:

Իմ հօտիս հետ միասին ջերմ ա-ղօթքներ ուղղելով Մեծ թագաւոր Կայսրի բարեկեցութեանը համար՝ հայ եկեղեցիին և հայկական ազգին ցոյց տուած շնորհին մասին, եւ ձեր պայծառափայլութեան խո-րին երախտագիտութիւն կը յայտնեմ ձեր արդար միջնորդութեանը համար և կ'որհ-նեմ ձեզ և ձեր ընտանիքը, ցանկալով ձեզ ոյժ՝ իրագործելու համար ձեր խնամ-

քին յանձնուած երկրին համար մշակուած բարի ծրագրերը:

ՄԻՐՏԻՉ Ա.

Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց

ՓՈԽԱՐԲԱՅԻՆ ՊԱՏԱՍԻԱՆԸ

Թիֆլիս, Նորին Սրբութեան Ամե-նայն Հայոց Կաթողիկոսին:

Թայանելով ձեր սրբութեան իմ խո-րին շնորհակալութիւնս, իմ և իմ ընտա-նիքիս մասին ձեր տածած բարի ցանկու-թիւններուն առթիւով, կը վստահանամ յայտնել, որ կովկասի հայերը, կը կա-րողանան իրենց հաւատարիմ հպատակու-թիւնովը ապացուցանել թագաւոր Կայսրին թէ որքան շնորհապարտ են Նորին մեծու-թեան՝ իրենց համար ցոյց տուած անոր արքայական շնորհացը համար: Յանձնե-լով զիս ձեր սուրբ աղօթքին:

ԿՈՄՍ ՎՈՐՈՆՑՈՎ-ԴԱՇԿՈՎ

ՀԱՅ ՀԱՍՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ՀԵՌՄԻՐԸ

Կիսովօղակ, Կովկասի Փոխարքայ Նո-րին Պայծառափայլութեան Իւարիօն Իւլա-նովիչ Վօրօնցով Դաշկովին:

Այսօր վանքի Մայր եկեղեցիին մէջ, թիֆլիզի հայոց եկեղեցիներուն ամբողջ հոգեւորականութեան պաշտօնակցութեամբ, սուրբ պատարագէն յետոյ ամենայն հայոց վեհափառ Կաթողիկոսը իր հաղա-րաւոր ամբողջ հօտին հետ միասին ջերմ աղօթքներ ուղղեց Ամենաբարձեալին՝ թա-գաւոր Կայսր, անոր Օգոստափառ ընտա-նիքին առողջութեանն ու արեւշատութեանը համար, որ այնքան ոգորմածօրէն հրամա-յած էր հայոց եկեղեցին և ազգը լուսաւո-րող ընդարձակ ինքնագործունէութեան մի-ջոցներ տալ և հայոց եկեղեցիին եւ դար-ձնել եկեղեցական զոյքերը ազատօրէն տը-նօրինելու դարերով սրբագործուած իրա-ւունքը: Հայ հասարակութիւնը, որ երախ-տագիտութեան խորին զգացումներով հա-մակուած է դէպի ձեր պայծառափայլու-թիւնը՝ բարձրագոյն կամքի այդ արդարա-միա գործին միջնորդ. ըլլայնույ համար, ջերմապէս կ'աղօթէ ամենակարող Աստու-ծուն որ երկար կեանք տայ ձեզ և Նորին Պայծառափայլութեան Կոմսուհի Ելիսավե-տա Անտրեւիլային, որ այնչափ սրտանց ուրախակից հանդիսացաւ հայ ժողովրդի այս մեծ ուրախութեանը՝ այն ժողովրդին, որ խորապէս գործնեց ձեր թանկագին ա-նունները իր երախտագէտ սրտին մէջ:

Թիֆլիսի հայ հասարակարեւան կող-մէն տեղակալ եկեղեցիներու երեցփոխան-ներ՝ Արշակ Բաքիւն, Ա. Արապիւսեան, Ս. Մանգալեան, Բ. Աւանես, Ա. Աւագեան, Ս. Գաւապեան, Ս. Վալան-րաբեան, Ա. Վարդապետեան:

— Ս. Հայրապետ եպիսկոպոսի նախագահու-թեան ներքեւ յանձնաժողով մը կազմուե-ր է, վերաբացուած 400ի չափ զարդաներուն ուսումնական և կարգապահական ծրագրե-րները որոշելու ու հաստատելու և տեսուչ-ներն անուանելու պաշտօնով, իսկ թեմե-րու մէջ արդէն ամէն կողմ հոգաբարձու-թիւններ կը կազմուին՝ ուսուցիչներ ընտ-րելու համար:

— Ս. Հայրապետը Արքեպիսկոպոսու-թեան աստիճան տուե-ր է թիֆլիզի Առաջ-նորդ Ս. Գաբրիէլ եպիսկ. Աթոռեանցին:

— Վրաստանի նոր Էկկարիւր, Նի-քօւ արքեպիսկոպոս, օգոստոս 1ին թիֆ-

լիսի վանքի մայր եկեղեցին երթալով ցեղեր է Ս. Հայրապետին, և սիրալիր ա-սակցութիւն մը ունեցեր է, սրու միջոցին Ս. Հայրապետը խոստացեր է փոխադարձ այցելութիւն տալ:

ՏԵՂԱԿԱՆ

— Գալստեան ազգ. վարժարանի Հո-գաբարձութեան երեք անդամներէն Ս. Ա-ռաքել պէյ Նուպար քաղաքէս բացակայ և Ս. Վ. Վիլիքեան իր պաշտօնին բեր-մամբ հրաժարած լինելով՝ Գաղաքական Ժողովը իր ուրախ օրուան նիստին մէջ ընտրեց երեք նոր անդամներ, որով Հոգա-բարձութիւնը վերակազմուեցաւ հետեւեալ կերպով. — Տեղաւոր Առաքել պէյ Նուպար, Միկրտիչ Պալլադեան, Միկրտիչ Սոսոյեան, Տօթ. Վ. Թադեոսեան և Օ. Թադեոսեան:

— Աղբատաց Հոգաբարձութիւնն ալ վերակազմուեցաւ հետեւեալ կերպով. — Արթ. Ս. Աւետիս քահ. Շաղոյեան, Տեղա-Տօթ. Արքայ Տէր Մարգարեան, Խաչիկ Պէրպեղեան, Հայկ Ինայէթեան, Յակոբ Բէհրեղեան:

— Կիմանանք որ ազգ. վարժարանի ուսուցիչ Տիար Սահակ Խնտամեան, որ Պոլսկարիայէն քաղաքս կը վերադառնար, Բիրէի նաւահանգստին մէջ հեղին ոստի-կանութեան կողմէ ձերբակալուած է Գա-հրէեցի ուրիշ ազգայինի մը հետ մէկ տեղ: Կը յուսանք որ Ազգ. Առաջնորդարանը պէտք եղած միջոցները ձեռք կ'առնէ, Տ. Խնտամեանի փութով ազատումը յաջող-ցնելու համար:

Ծառով Կիմանանք որ Բիրէ մտնող հայերը մեծ մասամբ միեմայն բախտին կ'ար-ժանանան հիմա...

ԳԱԼՍՏԵԱՆ ՎԱՐՎԱՐԱՆԸ

«Լուսաբեր» Պատ. խմբագրութեան: «Հորիզոն» թիւ 36ին մէջ քաջուած փակագիծի մը պատասխանելու հարկին մէջ կը գտնուիմ, թէ եւ ուշ, բայց վերջերս ստիպուած ըլլալով քանի մը պզտիկ ճամ-բորդութիւններ ընել ժամանակին չի կրցի «Հորիզոն» թիւ 36ին վերադառնալ թիւը ձեռք ան-ցնելու:

Սխալ լուր մը տրուած ըլլալու է «Հորիզոն»-ին երբ Գալստեան վարժարանի Տնօրէնի ընտրութեան առթիւ հրատարա-կած է որ Հոգաբարձութեան մէկ անդամը — և հոս ինծի կ'անկարկէ — յայտարարած է թէ ինքը համամիտ չէ այդ ընտրութեան և թէ լուր չունի:

Սխալ լուր մը տրուած ըլլալու է երբ քեզ չեմ ըրած և արդէն չէի ալ կրնար ընել, քանի որ Տնօրէնի ընտրութիւնը Գաղաքա-կան Ժողովի և իմ խորհրդակցութիւնովս կատարուած է:

Եթէ կայ յայտարարութիւն մը, իմ կողմէս եղած, այն ալ Գաղաքական Ժո-ղովի կողմէ Պ. Տնօրէնին գրուած հրաւի-րագիրը իմ անսած չ'ըլլաւ է, որուն հա-մար պէտք եղած գիտողութիւնը ըրած եմ Գաղաքական Ժողովոյ:

Թարգմանք

ՕՇԱՆԵՆՍ Մ. ԹԱԾՃԵԱՆ

ՊԱՏԱՐԱԿԱՆ ԱՏԵԱՆԸ ՈՒՐ ՄԵԱՅ

«Հորիզոն» թիւ 36ին Գալստեանը փախուստ տալով իրմէ պահանջուած Պատ-ւոյ Ատենանէ՝ իր կողմէ ԴԱՏԱՌՈՐ կար-գած է Պ. Յակոբ Աստուրեանը, որ սկսած է միեմայն թերթին մէջ «Հրապա-րակային Ատենան» խորագրին ներքեւ զիս

դատելու և... դատաւարտելու, իրաւագիտական և փաստաբանական այնպիսի հրաշակներով մը որ արդարեւ ուղիղ կը համեմատուի իր խորունկ «գիտական միտքին» և մեծարդիւն «մանկավարժական հմտութեան»...

Ես չպիտի հարցնեմ թէ Պ. Յակոբ Աստուրեան ի՞նչ իրաւասութեամբ, և ի՞նչ տրամաբանութեամբ կրնայ «դատաւոր» ըլլալ վատահամբաւութեան դատի մը՝ որուն մէջ ինքն ալ, իբրեւ «Հորիզոն»-ի խմբագիր, իր գործակիցէն ոչ նուազ արժանի է «վատ գրաւարտի» տիտղոսին: (Էւ ինչո՞ւ զարմանալ երբ Տօն Քիչօթին ետեւէն հասնի իր Սանխօ Բանցան): Բայց կ'ուզեմ հասկնել այդ պարունեւ. որոն որ, եթէ իրենց չհամարձակեցան Պատուոյ Ատեան կազմելու՝ ես պատրաստ եմ հրապարակաւ ալ ներկայանալու հայ հասարակութեան, և ահա իրենց ասպարէզ կը կարգամ որ չբաւականանան միայն կիպւրոսի Որբանոցին հաշիւները բնականօրէն թող ուսումնասիրեն իմ ամբողջ պատմութիւնս, թող պրպտեն բոլոր անցեալս, մինչեւ մանկութեանս խանձարուրը — եթէ կ'ուզեն, — և զիս «մօտէն ճանչցող», «շատ վստահելի» անձերու վկայութեամբ, և մինչեւ իսկ իմ վաղեմի հակառակորդներու օժանդակութեամբ, թող բարձրացնեն իմ անասելի յանցանքներու և աններելի մեղքերու կիկլոպեան կոթողը:

Իմ բարեկամներս և համակիրներս վստահ թող ըլլան որ ճշմարտութեան աւոողջ կացիւնով պիտի կործանեմ այդ կոթողը, և անվիճելի փաստերով պիտի հաստատեմ որ իմ համեմատ՝ այլ անհայտնադիր ծառայութիւններով շատ աւելի օգտակար եղած եմ ազգիս՝ քան Աստուրեանի և Տէր Գալստեանի պէս կոկոզավիղ ինքնահաւանները:

Ան հիմա՝ կարգը ձերն է Պ. Պատահմասոն, passons au déluge...

Վ. Մ. ՔԻՇԻՔԵԱՆ
12 սեպտ.

Ի ՆՊԱՍՏ Ս. ԷԶՄԻԱՇՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱՆԻ ԹԱԳԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԶԱՂԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ազն. և Մեծ. Տեառք՝ Միհրան խան Գալստեան 500 դր. ողջ, Տօքթ. Բ. Թէօֆիլ 100, Գէորգ Մարտիկեան 100, Եղբարք Կուստուրեան 100, Արաշամ Զեքեղեան 100, Թորոս Ա. Թէւիկեան 97.50, Միկրտիչ Աճէմեան 50, Միհրան Բ. Զեքա 50, Յովհաննէս Գ. Պատուրեան 50, Ժանոս Զարեկեան 48.75, Գեր. Բարթոլոմէոս վարդ. Թագաճեան 48.75, Տօքթ. Ժաշայեան խան 25, Արմաւիր Ե. Մուրատեան 25, Հետեւեալք՝ 20ական. Օննիկ Թաշճեան (լուսանկարիչ), Գառն Մ. Պատահմասն, Սմբատ Գալստեան, Յարութիւն Գորբուեան, Զովակեմ Մէնգլեան, Երուանդ Պոյաճեան, Միկրտիչ Շատախցեան, Սիմօն Սառաճեան, Պետրոս Մէմլեան, Համբարձում Մուղալեան 10, Պետրոս Աւետիսեան 10, Սարգիս Սարաֆեան 10, Գումար 1505 դր. ողջ:

Վասն ճշգրտութեան՝
Հանգանակ. Բանձնաժողովոյ նախագահ՝
Ա. ՔԶՆՅ. ՇԱՂՈՅԵԱՆ

Ն Ե Ր Ք Ի Ն

Նախարարական ժողովը գումարուեցաւ Աստ-Սթեֆանօսի մէջ, նախագահութեամբ խորհրդի փոխանորդ Պատրի բաշաի,

և հետեւեալ որոշումները տուաւ. 1. Երկրորդ օրը՝ Կարմիր խորհրդի շինութիւնը կ'էզֆիւի և Միհրէհ-է-Լամի միջեւ. 2. Նմանօրինակ գէծի մը շինութիւնը Ղարաբէի նահանգին, Սախաի և Սիտի Սալիմի միջեւ. 3. Դպրահիմէի ջրանցքին վրայ երեք կամուրջներու շինութիւն:

— Խորհրդական շոգենաւային ընկերութեանը վերջերս գնած «Ժօրթ Թագաւոր» նաւը իր առաջին ճամբորդութիւնը ըրաւ այդ ընկերութեան հաշւոյն, Պօլսէն Աղեքսանդրիա բերելով սուրհանդակը և ճամբորդները:

— Վերջացող շաբթուն մէջ 9 ժանտախտի դէպք պատահած է, որոնցմէ Տը Աղեքսանդրիա, և 1ը Բօրթ-Սախա:

Ասիոյ մէջ կը գրեն թէ նամակատան ցրուիչ մը, որ ամսոյս 4ին մեկնած էր Ուստիսները երթալու պահապանի մը և ուղտապանի մը հետ, ճարոն յարձակում կը կրէ: Զրուիչը և ուղտապանը սպաննուած են: Պահապանը թեթեւ վէրք մը միայն ստացած է: Կը կարծուի թէ ցրուիչը իր հետ կը կրէր նամակներէ զատ 100 ոսկիի գումար մը որ Ուստիսի պաշտօնեաներուն յատկացուած էր: Կը կարծուի նաեւ թէ պահապանը մեղսակից է յարձակողներուն: Յանցաւորները կը փնտռուին:

— Աղեքսանդրիոյ մէջ տեղացի մը Հանաֆի Դպրահիմ անուն, մէկու մը հետ բանակուելու մը միջոցին այնպիսի կից մը կուտայ իր հակառակորդի իրանին՝ որ կիցնայ և կը մեռնի: Մարդասպանը ձերբակալուած է:

— Շեթայնի վաճառատունը իր կանանց զգեստեղէնի բաժնին համար՝ գործին տեղեակ երիտասարդ մը կը փնտռէ, լաւ վճարում խոստանալով:

— Անցեալ շաբթ օր Տէմըրտաշի կամուրջի մօտ երկու տեղացի զիւորներու զինակները գտնուած են, որոնք ճգմուած էին բռնամարտ շոգեկառքէ մը:

Ալաւին, Պէրպէրեան, Սամուէլեան, Պօլստեան, Սալանեան, Գալստեան և Սեֆեան ընտանիքները իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամեն անոնց՝ որոնք փութացին ներկայ գտնուելու հանգուցեալ Տիար Արթին Պէրպէրեանի (Ալաւին օղլու) յուղարկութեան ժամանակին: Եւ արտայայտեցին իրենց ցաւակցութիւնը ներքինամակերով և հեռագիրներով:

ՀՅՈԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտոն, 8 սեպտ.— Սթեֆանի մէջ Լոնտոնէրրի մարքիզը խօսեցով գոված է ձարոնի վեհաձեռութիւնը և յայտարարած թէ Անկլո-ձարոնի գաղութացութիւնը ամբողջ աշխարհի համար բարեք մը պիտի ըլլայ:

Պարու, 9 սեպտ.— Շուշիի Հայոց եպիսկոպոսը նկարագրած է այդ քաղաքի ստեղծելու աւերումը: Քաղաքը աւերակներու կոյտ մըն է, Հայերու և Թաթարներու կոխը հինգ օր անընդհատ շարունակուեցաւ: Հայրերաւոր գիտնիկներ և վերաւորներ փոզոյններուն մէջ ինկած կը մնան: Եպիսկոպոսը ընդհանուր օգնութիւն

կը խնդրէ թշուառներուն օգնելու համար: Կ'ըսուի թէ Պարուի քաղաքի ճարտարաւորութեան կորուստը 20 միլիոն ոսկի կը հաշուուի: Ասկէ զատ քանի մը միլիոններ պէտք պիտի ըլլան գործարաններու մէջ աշխատութիւնը վերականգնելու համար:

Օտէսա, 9 սեպտ.— Բօրեգօնոս, ցէֆիա գոտար նու սղներէն 73ը պարտուած են, որոնցմէ 3ը մահուան, 19ը ցկեանս տաժանակիր աշխատութեան, և 33ը կարգապահական ծառայութեան, իսկ 20ը անպարտ արձակուած են:

Պէլկրատ, 9 սեպտ.— Գահաժառանգ իշխանը չափահաս հրատարակուեցաւ:

Բօրգոմաութէ, 10 սեպտ.— Պատն Քաւուրա յանկարծ հիւանդացաւ: Աղիւրի խիթով:

Թորթօ, 10 սեպտ.— Պաշտօնական խաղաղեցնող յայտարարութիւնները քաղաքը կը հանգարտեցնեն: Այլևս խռովութենէ վախ չի կայ: Օտար զինուորացիները պաշտպանող պահակները ետ կ'անշուկեցան: Երբ որ Աւագաժողովը գումարուի օրուան կառավարութիւնը իր հրաժարականը պիտի տայ:

Պարու, 10 սեպտ.— Մեծն Բրիտանիոյ փոխ-հիւպատոսը ծանուցած է թէ բոլոր անգլիական հպատակները ողջ են:

Հոմ, 10 սեպտ.— Պ. Լուպէ և վիլհէլմ կայսր ցաւակցական հեռագիրներ զրկած են իտալիոյ թագաւորին՝ Գալապրիայի աղէտին առթիւ:

Գալստեան, 10 սեպտ.— Երկրաշարժէն առնուած վերջին լուրերը կը ցուցնեն թէ 300 հօգի մեռած է Բարչէլի մէջ, 200 Եսթրլի մէջ և 2000 վիրաւոր և սպաննուած զէտ: Նուաճ են Մարթիւրանյի մէջ, Նոր ցնցումներ զգացուած են երէկ կէսօրէ վերջն ալ Բէճիօ-տի-Գալապրիայի մէջ: Անկարագրելի սարսափ մը կը տիրէ ժողովրդին մէջ:

Պէլկրատ, 10 սեպտ.— Պաշտօնական յայտարարութիւնը, մինչև այսօր, 136 քաղաքայի դէպք կը հաշուէ որոնց 46ը մահացու եղած են:

Անշինկթըն, 10 սեպտ.— Սահելի պայթում մը Բէնիսիլիանիոյ Եստիլըն թաւոնի փառօղարանը աւերած է: 36 հօգի աւերակներու տակ մնացած են:

Բեդրասպուրկ, 10 սեպտ.— Մանչուրիոյ Ռուս զօրախումբերը մեծ ուրախութիւն արտայայտած են խաղաղութեան լուրին առթիւ: Սմեն կողմ բաժակաճառեր արտասանուած են ի պատիւ Պ. Ռուզվէլթին: Երկրին ներքին վիճակը կը մտաւորնջէ զինուորները՝ որոնք Մանչուրիա մընալը աւելի նախագատ կը համարեն:

Թօթիօ, 10 սեպտ.— Ներքին Գործոց նախարարը ինչպէս նաև ուստիկանայեան իրենց հրաժարականը տուած են:

Լոնտոն, 11 սեպտ.— «Տէլի Թէլէկրաֆ» Թօթիօյէ կ'իմանայ թէ Նոճի և Թօթիօյէ զօրավարները հրաժարական տուած են:

Հոմ, 11 սեպտ.— Հանրօգուտ շինութեանց նախարարը օգնութեան կառավարութիւնը Գալապրը մեկնած է: Կը պատմուի թէ երկիրը ընդարձակ գերեզմանատան մը երեւոյթն ունի:

Սթեֆան Գիւրբէր հիմնադրատու կործանած են: Փոտելու սկսած գիտնիկը պիտի կը ծածկեն: Ժողովուրդը յիմարացած կառախումբերու վրայ յարձակած է օգնութիւն պահանջելով: Քանի մը միոն երկարութեամբ պատուածքներ կը տեսնուին գետնին վրայ:

Քալմանյարօ, սեպտ. 11.— Վիլթթօր Էմմանուէլ թագաւորը Մօնթէյօնէ հասաւ, որ երկրաշարժի ցնցումներուն կեղբոնն է:

Թիֆլիզ, 11 սեպտ.— Զանկէզուրի գաւառին բոլոր Թաթար Ժողովուրդը ոտքի ելած է: Անոնց միացած են զինեալ 4000 Պարսիկ Քիւրտեր: Փոխարքան գանգաւորներու Պարսիկ կառավարութեան:

Պարու, 11 սեպտ.— Չորս գունդ հետիոտն զինուորներ հոս հասան, իրենց հետ ունենալով հրետանիներ և հեծելազօրքեր:

Թօթիօ, 11 սեպտ.— Իշխան Ֆուրչիմա Քաւուանէ մեկնած է՝ զինադարը կնքելու և Ռուս սպաններուն հետ տեսակցելու նպատակաւ:

Ս Ա Կ Ա Ր Ա Ն			
Երէկ երկուսն մամլ 1 ին փոխուած			
Երեւելուրէն Պանք Ա. Ո.	14	318	
Եւէլընէ	27	1116	
» » Նոր	27	112	
Բասա տի Որոնթօ»		183	
Պանք տ'Աթէն		129	
Տէլթա Լայթ Ա. Ո.	13	516	
Հելուան		28	
Էօ Թիւրք	Յորք.	135	
Ռամէ	Ա. Ո.	7	118
Աւեքսանդրիա Ջրի Ընկ.		15	118
Գահրէ	» »	Յոր.	1160
Թանթա	» »	Ա. Ո.	27 1516
Գահրէ Սանիյէ		27	1116
Բրէտի Փօնսիէ աքսիօն	Յոր.	819	
» » օպիկասիօն հին »		317	
» » » Նոր		273	
Ինիլըն Ինիլեպմէն			
Հնա Էյճէնիսի Լիմ. Ա. Ո.	1	516	
Ինիլըն Էսկէյոս	1	516	
Էնիլըրրայ Էնա տիլէրմէն	11	1316	
Ինիլ. Լէնա Հնա ճէնըրէ Դրըս 0.	7	18	
Ինիլ. Դրըս Հնա Ինիլեպմէն	1	318	
Պեհերա	Ե. Ո.	43	
Տէլթա Լէնա		2	518
Ռուրտան		6	
Ինիլըն Մարգէթ		24.	
Նընկոյի Հօթել	10	513	
Գրաուս Պրիուրի Աղեքս. Յոր.		220	
» » Գահրէ		Բ20	
Բօթըն միւլ	Ա. Ո.	0.6.3	
Սօլթ Էնա Սօտա		35.6	
Զիմէնթօ		73	
Սթիլնիկ		13.16	
Անկլո- Ամբրիզն Նայ	5	112	
Մէնգալէ		4	114
» » Տիֆլէր»	Ե. Ղ.	97	112
Թրամիլէյ Աւեքս. Բրիլ.		158	
» » Տիֆլէր»		330	
ՌԱՄՊԱԿ			
Լիվրուր. Սեպտ. 9			
Օրուան վաճառումը, հազ.		5000	
Որմէ՝ Եղիպտականը		100	
Հոկտ. Նոյ.		5.56	
Յունի. Փետր.		5.64	
Պատրաստը		5.63	

ՄԻՆԿԵՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կեդրոնատեղի Պրիսթոլ հօթելի գիմաց. մասնաճիւղ Նոր Պաշարի գիմաց.

Գ Ա Հ Ի Բ Է

ՄՈՒՍԲԻ

Քարիզի 1901ի ծուցահանդէսին մէջ ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿ-Աշխարհի ամենէն ՄԵԾ վարձատրութիւնը փոխադրողաց ձրի կը զրկուի մեր ծուցակը ամեն լիզուէ.

S. S T E I N

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ս. ՇԹԵՅՆ

ՀԵՐԱՅԹԻՉ Ն. Բ. ԽՏԻՎԻՆ

ԱՌԱՊԱ ԷԼ ԽԱՐԱ, ԷՋՊԵՐԻԷ

Պրիսթոլ, Այրերու և Տղաքներու

ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

Գիները Զափաւոր են.

ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐԱՅԵՆՈՒԹԻՒՆ

Եւրոպական վերամբարձ (ասանսէօր) տպարանները բնակարան կը զրկուին.

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ ՏՈՒՆ

ՃԻՎԱՆԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Negociants—Commissionnaires

ՊԵՅՆ - ԷԼ - ՍՈՒՐԵՅՆ

ԳԱՀԻՐԷ

Ֆոնտենելոյ ԳՈԼԵՃԻՆ ԴԻՄԱՑ

ՄԱՍՆԱԿՈՐ ՃԻԻՂ

ԸՄՊԵԼԻԲԵՐՈՒ

Jph. Etournaud & Cie

Cognac

Ժաշէ Էթուռնո և Ընկ. Գոնեսպ.

L. Bezagu & Cie

Bordeaux

Լ. Պէզակի և Ընկ. Պոնու.

Garnier—Chevrier

Meursault

Կառնիէ և Շըվաիէ. Մէօրսոլթ.

ՄԻ ՃԱՇԷՔ III

Բայց միայն Կ. ՊՈԼՍՈՑ ճաշա-
տանը, Շարա-Ապտիւլ-Աղիզ, Եգիպ-
տական թատրոնին գիմացը, ուր պի-
տի գտնէք Արեւիկան ճաշակով եփ-
ուած համեղ կերակուրներ, լաւ սպա-
սարկութիւն մը, կատարեալ մաքրու-
թիւն, և չափաւոր գիներ.

Փորձեցէք և գոհ պիտի մնաք.

Ճաշարանի տնօրէնութիւնը բը-
նակարաններու մէջ ճաշկերպութի պատ-
րաստութիւններ կը ստանձնէ լաւա-
գոյն պայմաններով.

ԾԱՆՈՒ ԳՐԲԵՐ

Լուսաբերի խմբագրատան մէջ.

Ղըշ. ողջ

Յրանսահայ Նոր Բառագիրը
պատկերազարդ, Գուրտոն Լու-
սինեան, երկու հատոր

120

History of Armenia. by
Tor Gregor. (Պատկերազարդ
Հայոց պատմ. անգլիերէն.)

15

Լուսինեանք, Մեղիք Ս.

5

Դաւիթ Բէկ

5

Կիպրոս Կղզի, Բակուրան
Լուսաբեր Հաւաքածոյ, Ա.

2

Պրոֆ.

ՏԲԹ. ՕՎԱՏԻԱ

Որ իր ուսումը և փորձառու-
թիւնը ստացած է Քարիզի առաջ-
նակարգ հիւանդանոցներուն մէջ և
որ երեք տարուան միջոցին Գահիրէի
մէջ բազմաթիւ յաճախորդներ շա-
հած է՝ շատ կարճ ժամանակի մը
մէջ կը դարձանէ Նոր սկսած կամ
հինգամ հոսումները, շիթաթը (կուլթ
միլիթը), միզանցքի կծկումները,
փամփշտատապը (սիսթիթ) և ծննդա-
կան և միզային գործարաններու
հիւանդութեանց հետեւանքները. կը
դարձանէ նաեւ սիֆիլիզը և մորթային
հիւանդութիւնները.

Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր ժա-
մը 9-12 կէս օրէ առաջ, և 3-6 կէս
օրէ վերջը, իր բնակարանը Մէհմետ
Ալի փողոց, Ամերիկեան գրափաճա-
ռանոցին վրան.

ՀԱՅԿԱՋԵԱՆ

ԳԻՇԵՐՈՐԹԻԿ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԼՕՁԱՆ, ՉՈՒԻՑԵՐԻԱ

4րդ տարեշրջան

Լօզանի Հայ կրթարանը առողջ
և հիմնական կրթութիւն և դաստի-
արակութիւն կուտայ 8-20 տարեկան
աշակերտներու. Ազգային կրթութիւ-
նը տեղի կ'ունենայ հաստատութեա-
նը մէջ, իսկ եւրոպականը, մեր ան-
միջական հսկողութեան տակ՝ տեղա-
կան կառավարական հանրածանօթ
գպրոցներուն մէջ.

1905-06 ի շրջանին ձմեռուան
վեցամսեան կ'սկսի Սեպտ. 1ին. Անոնք
որ լեզուի կամ որ և է ճիւղի մը մէջ
տկար են կրնան կանուխ գալ և պատ-
րաստուիլ մեզ մօտ.

Ընդունելութեան տարիք՝ 8 և 15.
Վարժարանս այս տարի ալ հինգ-
աշակերտ պիտի ընդունի մեծ զեղծով.
Կշարունակուի հաստատութեանս
պատկերազարդ ամսաթերթին, Գի-
տութեան, բաժանորդագրութիւնը.

Տնօրէն

Մ. ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ

Հասցէ՝ Տօթ. ի Գիտութիւնս
Institut Armenien
Lausanne, Suisse

ԲԱԶՄԱՎԷՊ

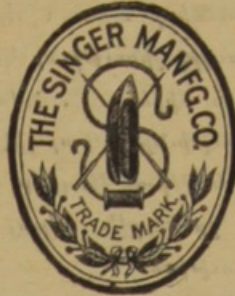
ԱՄՓՈՂԻՐ

ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ

ԵՒ ԳԵՂԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ

Բաժնեկրնն է ոչ ապահովագրու-
եալ 10 ֆր. իսկ ապահովագրեալ 13 ֆ.

Հասցէ՝ «PAZMAVEB»
(Italie) St. Lazar, Venise

Իւրաքանչիւր ՍԻՆԿԵՐ մեքենայի վրայ փըն-
տուել այս վաճառանիշը (marque).

ՔՍԱՆ ՍԻՆԿԵՐ մեքենաներ սպաւած.

Ասեղնագործի ձրի դասեր և մեքենաներու.

ձրի նորոգութիւն գնողներու տան մէջ. վճար.

ման գիւրութիւններ. Սինկեր կարի մեքենան.

ըլ աշխարհի լաւագոյններն են. (29)

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԻԲ

LA NEW-YORK

ԱՄԵՆԱՅԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.Ը

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

— 00000 —

Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ.

1903 Յունվար 1ին երաշխաւորեալ գոյքն է Ֆրանք 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԻԲ 812,711 ապահովագրեալ ունի որք կը կազմեն Ընկե-
րութիւնը որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց
վճարուած շահարձիւններու գումարը Ֆրանք 27,670,882.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԻԲ տիեզերական բոլոր միջնէ հիմա ուրիշ որ եւ
է Ընկերութենէ մը յանձնուած բոլորներէն աւելի անկաշկանդ
եւ շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ
անվիճելի է, Ըլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակ-
ներուն եւ պատճառին, անձնասպանութեան եւ միջնէ իսկ պա-
տերազմի առեւն. Տիեզերական բոլոր կ'երաշխաւորէ փոխառութիւն-
ներ երեք տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետագայ
ապահովագրին հաշուի առնելու, այս փոխառութեանց գումարները
զատ զատ նշանակուած են բոլորին մէջ, 30 օր պայմանաժամ
իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները գաղ-
րեցնելէն մինչ 5 տարի վերադառնալու նշանակուած առանձնաշնորհում, յե-
տամնաց ապահովագրիները 5 առ 100 տոկոսով հանգեքձ վճա-
րելով, մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւանց կորուստ կայ. Ապահո-
վագրութեան երկարաձգումը, բոլորին մէջ նշանակուած ժամանակա-
միջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ
պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ,
առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագրիները.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԻԲ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի
մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամենէն աւելի նպատաւորն է.
Աւելի մանրամասնութեանց համար գիմել «Լուսաբեր» խմբագրատունը.

ՏՕԲԹ. Ի. ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՇԱՐԱ ՔԱՄԵԼ, ԹԻԻ 3, ՇԵՓԵՐՏՍ ՀՕԹԵԼԻ ԴԻՄԱՑ

Կը դարձանէ տկայի և լինտերու ամեն տեսակ հիւանդութիւններ,
եւրոպական և ուրիշ միջոցներով, ըստ նորագոյն և կատարելագործեալ
գրութեանց.

Կը պատրաստէ ոսկիէ ակաւներ և կամրջակներ (travaux aux ponts
et couronnes) որոնք առանց արհեստական քիմքի և առանց ամրացու-
ցիլ թելի (crochet) կ'ապահովեն արհեստական ակաւներու տոկունու-
թիւնը և տեսականութիւնը.

Նոյնպէս՝ կը պատրաստէ քառւշուէ լինտերով ակաւներ, և առանց
ցաւի կը քաշէ վնասուած ակաւները, լինտերու կամ ընդհանուր ջիղե-
րու վայրկեանական թմրութեամբ.

Յաճախորդներ կ'ընդունի ամեն օր, առտուան ժամը 9էն—երեկուան 6ը.

ՊԱՏԱՆԻ

Chigwell, London.

Պատկերազարդ ամսաթերթ.

Իւրաքանչիւր թիւի մէջ 10-12

պատկերներ կը գտնուին, տղոց հա-

մար խիստ հետաքրքրական.

Գին երկուք ու կէս Շիլլին.

Երկուքն ալ կրնան ստացուիլ «Լուսաբեր» խմբագրատունէն.

ՊԱՏԱՌԻԹԻՒՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴՐՈՑ ԵՒ

ԱՌԱՋԵՆՈՐԴ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ

2 Հատոր, 676 էջերէ բաղկացեալ.

Դիմել՝ Prof. G. Thoumaian

Chigwell, Essex.

Գին փոստի ծախքով երեք ու

կէս Շիլլին.